

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"Ceprav analiza socialnega marksizma (liberalnih teologov v Cerkvi) ne nakazuje sprejetja marksistične ideologije v celoti in še manj sprejetja dialektičnega materijalizma kot takega, kljub temu dejansko nakazuje pojmovanje človeške zgodovine, ki je v protislovju s krščanskim vidikom človeka in družbe in pelje v strategijo, ki grozi krščanskim vrednotam in zadržanju".

Pater Arrupe, General S.J.
(Civita Cattolica, Dec. 8. 1980)

LETNIK XXXII. — VOLUME XXXII. JUNIJ 1981 PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., KANADA, M6G 2T5 ŠTEV. 6. — No. 6.

S.D.G.

Delegati Slovenskega državnega gibanja so se v dnevi 16. in 17. maja t.l. sestali v Clevelandu, USA, kjer so v prijateljskem vzdušju razpravljali o dosedanjem delu, trdno odločili s tem delom nadaljevati in tako doprinesli vsaj skromen prispevek k uresničenju končnega cilja: samostojne in demokratske slovenske države.

Poleg sklepov notranje-organizacijskega značaja je konvencija odobrila tudi predlog, da bo SDG v bodoče iskalo tesnejšega sodelovanja z drugimi slovenskimi demokratskimi organizacijami, ki se borijo za isti cilj.

Pomankljivo filozofsko tolmačenje

Francoski zgodovinar, filozof in kritik J.E. Renan pompuje in posledično definira narod le kot "skupnost ljudi, ki je v preteklosti skupno opravila velika dela in, ki upa, da bo tudi v bodočnosti prav tako skupno podvzela velike stvari!" Poudarek v Renanovi definiciji naroda je na besedi "skupno".

Njegova definicija naroda je, gledana s slovenske zgodovinske perspektive, namreč, da le skupna dela označujejo narodno pripadnost, enostranska, drugotnega značaja, sloneča zgolj na učinkih skupnih delovanj, in je prav zato, ker prvobitne slovenske narodne vrednote prezre, oziroma jih, v kolikor sploh jih, malomarno, površno in nezadostno upošteva.

Prvobitne slovenske narodne vrednote, ki že vseskozi, tisoč let in čez, vsestransko in zavestno izražajo našo svojstveno narodno identiteto so:

- slovenski jezik;
- zakoreninjene, slovenskemu narodu svojstvene in zavestne navade;
- vera kot urrejevalec zasebnega in javnega življenja;
- obča slovenska narodna zavest, ki s pomočjo krajevnega patriotizma spontano in neprisljano uravnava in vodi celotno narodno življenje;
- slovenska zemlja, v kateri so vse narodne vrednote globoko zakoreninjene;
- vedno živa skupna zavest, da je vse to last slovenskega naroda;
- splošna, vsenarodna pripravljenost braniti to skupno prepričanje, te skupne narodne vrednote.

Vse te primarne vrednote, gledane dalje še z globalne perspektive, so edina, prvenstvena, zavestna, vsem narodom vrojena, svojstvena gibalna, vseh mogočih skupnih del in podvigov slehernega naroda, tudi slovenskega. Brez teh primarnih, narodom vrojenih svojstvenih vrednot tudi do skupnih akcij ne bi prišlo in bi jih sploh ne bilo.

Ziva zavest vseh teh prvobitnih, slovenskemu narodu vrojenih vrednot je bila tista moč, tisto vodilno gibalno za vsemi slovenskimi skupnimi deli, podvigi in gibanji tako v naši preteklosti, sedanjosti in bo prav tako tudi v bodočnosti.

Luka Dolenjc

Pogled skozi čas

Kot hodorurnik tečejo leta in tonejo v tek zgodovine. Štirideset jih je že minilo od tistih usodnih dni, ki so prinesli kaos družbenega reda, kar so komunisti izkoristili za svojo krvavo revolucijo. Čeprav jih je že toliko odšlo v večnost, so spomini še vedno mladi kot pomlad, ki vsako leto z radodarno roko vrača mladost, veselje in upanje.

Tudi takrat je bila pomlad, prešerna in nasmejana, kot bi pomenilo, da bo odslej veliko let prihajala ponarejena, ki ne bo segla do srca.

Vojna je iz raja pod Triglavom prepodila pomlad. Črn oblak je zagnil slovenske gore, na doline je legla žalost, iz naših vasi je izginilo zaupanje. Sele tedaj smo se zavedli lepote naših planin; začeli smo spoznavati, da je fantovska pesem sredi vasi pravzaprav le vir življenjske sile našega rodu, zaslužili smo, kako velik zaklad je sosedov pozdrav z domačega praga na sosedovo dvorišče. Takrat je sosed še nosil sosedove skrbi, uspeha posameznika se je veselila vsa fara in žalost ene družine je nosila vsa dolina. Polne so bile slovenske cerkve, morila ni bilo med nami, ob večerih je molitve dihala skozi okna naših domov in se kot blagoslov razlivala čez dolino in vas, dobro se nam je zdelo, ker smo bili imenovani Marijin narod in kar nora je bila misel, da bi se našel kdo, ki bi z mečem začel rušiti ta dom miru in dobre volje.

In prišlo je, na kar nismo bili pripravljene. Ljubljana, ki je najdalje mislila avstrijsko, Ljubljana - slovenska prestolnica, je zredila tolpo mednarodnih revolucionarjev in jih vrgla med narod, da ga uniči. Vse tisto sveto in lepo, kar nas je družilo in nas kot narod stoletja ohranjalo, je kar čez noč postalo "reakcionarno, nazadnjaško, imperialistično in protinarodno". Proti vsemu temu je bilo treba oklicati "osvobodilno borbo", ki naj pomete z vsem starim in ustvari nekaj novega, družbo brez Boga, brez srca in brez pravice. Kdor je podvomil v to iluzijo peščice izvržencev, je bil zaznamovan in obsojen kot narodni izdajalec.

Začeli so padati najboljši in najbolj zavedni Slovenci, vsi oblateni z grehom "narodnega izdajstva..." In teh je bilo vsak dan več. Ljudje niso mogli verjeti, da bi narod poštenjakov v očeh skrivnostnih "osvoboditeljev" kar naenkrat postal narod izdajalec, že težje so razumeli dejstvo, da sta kot dogovorjeno roko v roki morila oba: okupator in partizan, prvi podnevi, drugi ponoči, - žrtev obeh pa je bil slovenski človek. Slo je samo za oblast, za zmago tiranije, črne ali rdeče. Osebna svoboda je odhajala z velikimi koraki, v nevarnosti je bilo golo življenje.

Narod ni imel ničesar več dati v odkupnino za življenje, hotel pa je v miru živeti. V tej stiski se je uprl proti nasilju, stopil je na stražo za naše vasi in za življenje svojih dragih. Iz krvi in grobov so zrasi okopi, zato so rodili uspehi. Slovenski kmet je zagledal novo upanje. Toda, glej, razodela se je resnica o zlaganosti "boja proti fašizmu". Morilci in vlačuge iz gozdov so se pobratili z laško soldatesko in s fašističnim orožjem udarili po stražarjih naših vasi. Tudi tedaj, na Turjaku, so jim pred predajo obljubljali svobodo, potem pa so jih zvezali in pobili. Sedemnajst so jih v tisti kočevski sodni burki obsodili na smrt, a brez sodbe so jih pobili na tisoče. Jelendol, Mozelj in druga grobišča so bili krajci te krvavih orgij, za število žrtve pa

je povedal krvnik Edvard Kardelj: "Sedem tisoč belo- in plavogardistov je bilo za vedno izbrisan s slovenske zemlje".

Iz tisoč ran je spet zakrvavel naš narod, partizan mu je tiščal nož na srce, A UMRETI NI HOTEL. Spet se je oglasila bojna pesem, še enkrat se je ponovil juriš za pravico do življenja. Zmagoval je in padal, krvavel, molil in trpel, a tam visoko, nekje med nebom in zemljo, je raslo upanje, vse dotlej, ko nam je kratkovidni in kramarski Zapad z izdajo in prevaro v Vetrinju vrgel v obraz, da slovenski narod nima pravice živeti.

To je bila slovenska Kalvarija. Novih dvanajst tisoč vrnenih so zmetali v jaške in kraške jame, ker so bili Slovenci, za temi še najmanj toliko drugih, ker suženjstvu niso mogli reči svoboda.

Res, visoka je bila cena za svobodo našega naroda! Previsoka, da bi zdaj zavrgli upanje nanjo, čeprav se zaenkrat zdi vse izgubljeno. Zato z vero vase in v božjo pomoč, pokonci glave in korajžno naporej! Narod, ki ima toliko mučencev, kot jih ima mali slovenski narod, ne sme biti izbrisan z obličja zemlje. In tudi ne bo, če bo naša mladina le imela vero v življenje in sicer tako silno in močno vero, kakršna je bila vera naših domobrancev, ki so za vero in narod dali svoja življenja.

Naj nas ne moti, da so še zdaj blateni kot narodni izdajalci. Narod ve, da so bili domobranci, vaški stražarji in posamezne civilne žrtve, pomorjeni zato, ker so bili verni in zavedni Slovenci. Obenem so komunisti prav z množičnimi umori po vojni ponovno dokazali, da se niso borili za narod ampak proti narodu.

Da tiste, ki jim ponavljanje teh trditve, ne bo kakšnega dvoma, naj spomnim, da je eden vodilnih komunistov nekako takole dejal: "Žrtve morajo biti. In če bo ob koncu vojne ostalo pet Slovencev pa bodo ti komunisti, bo KP dosegla svoj namen..." Prav tako so ob italjskem razpadu kot pogoj predaje od okupatorja zahtevali izročitev vseh vaških stražev partizanski vojski. Tudi ob koncu vojne so Nemcem postavljali enake zahteve. V obeh primerih so okupatorju dovoljevali prost odhod; misel na kazen za zločine jim je prišla pozneje. Isto spričevalo KP piše tudi Franci Strle, ko v knjigi "Veliki finale na Koroškem" pravi, da je bil prvotni namen XIV. divizije osvoboditev Koroške, a ker so se tam znašli domobranci, je vprašanje Koroške postalo drugotnega pomena. Torej uničenje idejnega nasprotnika je bila slej ko prej prva naloga KP. Tako smo se obrisali za Koroško, zaradi komunistične nadutosti je šel po vodi Trst in vsa Goriška z njim - matična Slovenija je dobila samo azijsko sužnost rdečega režima.

Prav tako je ostalo tudi peklenško sovraštvo do vsega, kar se ne ukloni tiraniji in laži. Sovražijo Cerkev, ker zagovarja in uči resnico, sovražijo svoje žrtve, čeprav ne priznajo, da so jih pobili brez vzroka in brez sodbe, sovražijo nas, ki smo zunaj, ker vemo za njihove zločine, sovražijo tudi sebe, ker svojih ciljev ne morejo doseči. Ne dokopljejo se do resnice, da na sovraštvo in krvi ni bodočnosti. Sovraštvo sicer nima meje, ima pa svoj konec. Ta konec prihaja, počasi sicer, a prihaja...

Kot vkovan sem v te misli časovne perspektive. Oziram se nazaj in obujam spomine, ne iz

Zakaj?

Dva posnetka po atentatu na papeža Janeza-Pavla II., ki je po prvi srečno prestali operaciji na poti okrevanja. Čez nekaj tednov bo moral na še eno težko operacijo. Želimo mu polnega okrevanja, da bo spet osebno lahko vodil katoliško cerkev v teh težkih časih.

sovraštva, ampak da povem da bi videli bolečino naše resnico. Veliko bogatejši smo domovine in se ogreli za postali: po spoznanju, trpljenju in žrtvah. Gledam okrog sebe in vidim to slovensko družino, ki je razmetana čez vse kontinente: vidim preživele domobrance, ki smo šli skozi pekel revolucije in bi jim rad rekel, naj se že vendar znebijo strahu in za svoj narod začno glasno zahtevati svobodo. Gledam našo mladino, ki je polna idealizma, a po naši krivdi dostikrat ne pozna vzorov, zato se ogreva za zgrešena pota; tem bi rad pokazal oskrunjene grobove.

Stane Pleškc

The Premier of Ontario
Parliament Buildings
Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1A1
965-9353

June 1, 1981

Dear Mr. Mauko:

Thank you for your thoughtful letter of March 28, 1981, in which you again offered congratulations upon the results of the general election and conveyed your views on Mr. Yuri Shymko.

Of great personal pleasure during my years in public life has been to witness the involvement within the political process of those Canadians from varied backgrounds who have chosen to live in this, the 'province of opportunity'.

As your letter correctly suggests, Yuri Shymko has indeed played a role in this process of involvement. I am sure that he will prove an able and effective representative of his own constituents and many other Ontarians as a result of his service on the Advisory Council on Multiculturalism and Citizenship. I know that he and, indeed, this Government will continue to rely upon the assistance and counsel of persons such as yourself to ensure that the Legislature will speak on behalf of all our citizens.

May I extend through you my greetings and best wishes to the staff and readers of Slovenska Država.

Your thoughtfulness is once again appreciated.

Sincerely,
Biel Davis
William G. Davis

Mr. V. Mauko,
Editor,
Slovenska Država,
1115 Bay Street,
TORONTO, Ontario.

Metro Caravan '81 - Slovenski paviljon Ljubljana

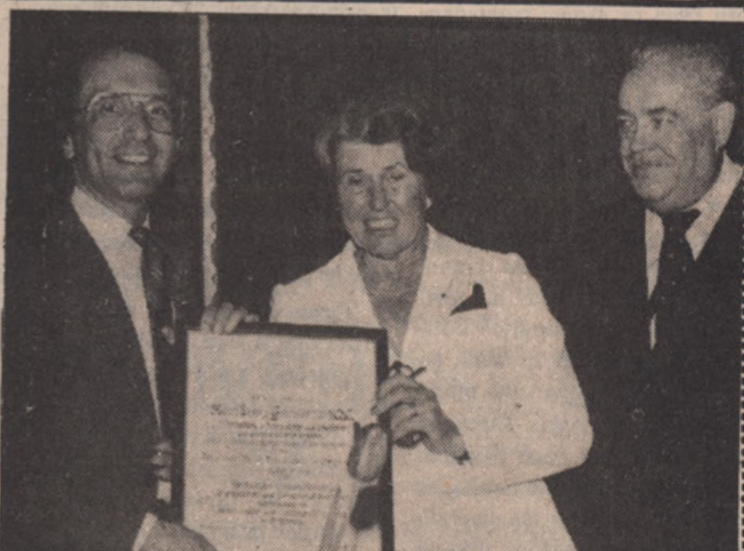
Na prvo majsko soboto smo izbirali novo slovensko dekle, ki bo na letošnjem ljudskem festivalu „Metro Caravan“ zastopala slovenski paviljon Ljubljana.

Newtorontska cerkevna dvorana, središče naše družabne in kulturne dejavnosti v Torontu je odmevala mladih glasov. Udeležba je bila zadovoljiva. Med programom, ki je obsegal kratke pevske in plesne točke so udeleženci podarili čast „Miss Ljubljane '81“ gospodični Ireni Skrt, dijakinji na St. Michael's College, University of Toronto.

Kot vsako leto bo Miss Ljubljana sprejemala goste v domačem paviljonu in predstavljala našo skupnost na najrazličnejših prireditvah Metro caravan '81. Od 19. do 27. junija pričakujemo obiskovalcev od vseh strani. Narodna folklor v obliki plesa, pesmi, razstave domačih del, originalne kuhinje in pristne slovenske domačnosti bo spet zdrnila tisoče, da bodo v zgodnjih poletnih večerih obiskovali Ljubljano, se razvedrili ob nastopih folklornih skupin Mladi glas in Nagelj, poslušali slovenske melodije orkestra Veselih Vandrovčkov in se vračali v kanadski svet z novimi odkritji slovenskega življa v Torontu.

Paviljon Ljubljana bo nudil letos izboljšan in izpopolnjen program s posebnim poudarkom na slovenske pokrajine. Podajmo si roke! - Primorci, Prekmurci, Gorenjci, Korošci, Stajerci,

Anica Resnik

(Foto: Corriere - Franco Romano)

G. Larry Grossman, Q.C. - minister ontarijske vlade za industrijo in turizem je 25. maja letos, na posebnem slavnostnem večeru Etnične tiskovne zveze v Ontario sprejel diploma častnega članstva v imenovani organizaciji. Naš urednik g. V. Mauko mu ga je izročil ob navzočnosti 70 članov in s pomočjo ga. D. Jennings, predsednici organizacije „Canadian Scene“, ki je že sama častna članica več kot 12 let. Gospa Jennings je tudi častna članica SNZ.

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVINA

Subscription rates
\$10.00 per year
\$5 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvič v mesecu

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$10.-, za Argentino 625.- pesov, za Brazilijo 150.- kruzairov, za Anglijo 50.- šillingov, za Avstrijo 123 šillingov, za Avstralijo 6.25 avstr. £, za Italijo in Trst 2000.- lir, za Francijo 1500.- frankov.
Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva nasranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.
Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

Cleveland

REPUBLIKA
SLOVENSKE
CERKVENI PEVSKI ZBOR

KONCERT
MARIJINIH PESMI
NEDĚLA, 17. MAJA 1981
OB 7.30 URINI
V CERKVI

1. ST. MARY'S CHURCH
15519 Holmes Avenue
CLEVELAND, Ohio 44110

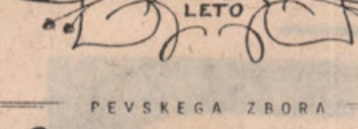
- Cerkevni zbor iz New Toronta je gostoval v clevelandu:
- QUA RESPERIT
  - POJOC SE OGLASIMO
  - POZDRAV MARIJE BREZMADEŽNE
  - ROŽNI VENEC
  - KRALJICA PREČASTLJIVA
  - JE MRAK KONČAN
  - MARIJA, POMAGAJ NAM
  - ČEŠČENA BODI, O KRALJICA
  - KOMAJ SO GRUCE ZAPELE
  - AVE MARIJA
  - AVE MARIJA
  - PROŠNJA
  - DAJTE MI ZLATI STRUN
  - ŽE PADA MRAK V DOINO
  - MARIJA, MORSKA ZVEZDA
  - AVE MARIJA
  - ZDRAVA MARIJA
  - POZDRAVLJENA, NEBES GOSPA

• Mlada Slovenka nova zdravnica. V Clevelandu je 27. maja na Case Univerzi po uspešnih študijih prejela doktorat medicine gđ. Metka Gorenšek, hčerka ge. Julke in g. inž. Frančka Gorenšek, poznane pevovodje zbora Korotana. Iskreno čestitamo in želimo, da ji božja pomoč stoji ob strani še pri nadaljnem študiju - specializacije za otroške bolezni in notranjo medicino in pozneje blagoslavlja zahtevno in poztvovalec pot zdravnice.

† Stefan Kardinal Wyszyński

• Korotanov koncert v Clevelandu je bil velik uspeh:

KOROTAN

Bog živi našo deželo

16. maja 1981
Slovenskem narodnem domu

6417 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO

- KONCERT
SLOVENSkih NARODNIH IN UMETNIH PESMI
- Pevovodja: Inž. Franč A. Gorenšek
- MEŠANI ZBOR
Cerkveni zbor cerkve Marije Brezmadežne iz New Toronta, Ont.
Vasovodja: Venček narodnih pesmi prir. J. Osana
Fovovodja: Prof. Jože Osana
- MEŠANI ZBOR
Moški zbor
- MEŠANI ZBOR
Ženski zbor
- MEŠANI ZBOR
- ODMOR

Med SLOVENCi

TORONTO

V prve mesece letošnjega leta vasi v Kanadi in Ameriki, da bi slovenska pesem večno živela, da bi naš rod ostal čil in zdrav, naravno vesel in ponosen na svoje slovensko ime.

Za to ime in zdravo slovensko srce dela že čez dvajset let folklorna skupina Nagelj v Torontu, ki jo vodi Ciril Soršak. V tem času je približno 500 mladih fantov in deklet od zgodnjih let do dvajset in čez za krajšo ali daljšo dobo spoznavalo posebnosti glasbene in plesne slovenske folklorne, se vzgajalo v zdravem gibanju, vedenju in nastopu. Sodelovanjem pri najrazličnejših prireditvah (procesijah, Metro International Caravan, pikniki itd.) in s samostojnimi nastopi ohranjajo sebi in narodu slovensko zavest vsakokrat, ko nadenejo narodno nošo, ko zatakne fant nagelj za klobuk in dekle zaveže zavijačko, ko se oglasi domača pesem in se preliva melodija v urejeno plesno doživetje starodavnih družabnih navad našega ljudstva. Letošnji folklorni folklorni festival skupine Nagelj 26. aprila v dvorani Marije Pomagaj v Torontu je prikazal dolgoletno delo z velikim uspehom. Zlasti elitna skupina fantov in deklet je s svojim discipliniranim izvajanjem bogastvo. Skoraj že škripljejo okovi te slovenske kulturne skrinje, skoraj v pozabiljenju pot teže in pritiskom tuje vsakdanjosti. A zvesto srce se vedno vrača nazaj v polnost, globino, prostost in višino domačega sveta ustvarjanja in doživetja.

V pretekli sezoni je Slovensko gledališče priredilo veseloigro Stari grehi in dramo iz japonske zgodovine Praznik cvetočih češenj ter z njima gostovalo v vseh slovenskih dvoranah v Torontu, v Hamiltonu, Oshawi, Fairfieldu, Conn. in New Yorku.

Poleg tega je režiser Čekuta popeljal v oderski svet skupino deklet iz župnije Marije Pomagaj in z njimi naštudiral igro Povest o izgubljeni Marti. Našel je tako vir novih talentov in navdušenje za odersko delo, ki pravzaprav v našem ljudstvu, zlasti med mladino nikdar ne ugasne. V splošno zadovoljstvo so tudi dekleta gostovala na vseh omenjenih krajih.

Potem je v novo pomlad zapela fantovska pesem. Na Cvetno soboto so se zbrali fantje iz treh vasi. Torontski Fantje na vasi so povabili Usove fante in njihove prijatelje iz Fairfielda, ki pojejo v zboru Zvon na skupni pomladanski koncert. Mladi Fantje na vasi iz Clevelanda pa so prišli kot nadvse dobrodošli gostje. Ob tem srečanju smo se spomnili še koncerta Korotana 13. decembra v New Torontu.

Prav po domače so skupaj zapeli. Zaživela je davna romantika fantovskih večerov na vasi, ko je cvetela lipa in šlo žito v klasje, ko je po travnikih dišalo po pokošeni travi in je za vasjo hitela v dalje pojoča voda. Torontski fantje, ki jih vodi Nace Križman so poudarili poslušalcem nov šopek slovenskih narodnih in umetnih pesmi, prijetni skladni glasovi Zvona ter njihove romantične popevke so prinesle poslušalcem sproščenost pevskega doživetja.

31. maja, ob dvajsetletnici blagoslovitve cerkve Brezmadežne v New Torontu je cerkveni pevski zbor (voditelj prof. Jože Osana) izvedel koncert Marijinih pesmi. Program je obsegal priljubljene šmarnične pesmi slovenskih skladateljev, latinske pete litanije svete Device (W.A. Mozart), semeniške lavretanske litanije (J. Sicerl).

Tako je letošnja pomlad prinesla novega sonca, povila v šopek izbrano cvetje s slovenskih kulturnih vrto in nas objela s toplim občutjem draga našega doma, kjer se zbiramo in ostajamo zvesti rodu, Bogu in Mariji.

Anica Resnik

• Convocation Hall torontske univerze je bila priča mnogim slovenskim graduantom skozi dolga leta svojega obstoja. V petek, 5. junija, je gđ. Helena Stražar po uspešno zaključenem študiju, v prisotnosti svojih ponosnih starišev prejela diplomu lekarništva - Pharmacy. Iskreno čestitamo in želimo veliko uspeha z božjim blagoslovom v novem poklicu.

• Doktorat iz metalurgije, kot smo že poročali, je dobil 8. junija 1981. na torontski univerzi g. Vili Kaukler! Iskreno čestitamo!

• Torontska etnična tiskovna zveza Ontario je imela od 1.-6. junija poučno potovanje skozi jugozapadni del Ontario (industrijsko in agrarno okrožje). Izlet je organiziralo ministerstvo za industrijo in turizem. Več o potovanju v prihodnji številki.

DOM LIPA

52 Neilson Drive - Etobicoke, Ont. M9C 1V7

Pomlad ogrinja v sveže barve prijazno okolico Doma Lipa. Prosto voljni delavci in vrtnarji

Nepotrebna slovenska politična zmeda

Ni gol slučaj, da je bil pokojni grof Carlo Sforza dvakrat italijanski zunanji minister; prvi po končani prvi svetovni vojni in drugi po končani drugi svetovni vojni. V obeh primerih je šlo za slovensko zemljo, za Slovensko primorje in Goriško, za avtohtone slovenske pravice. V svojem italofilskem ravnanju je bil do Slovencev obakrat neizprosen, v obeh zapadnih zaveznikov pa diplomatsko spretno prepričljiv. Izmed vseh italijanskih zunanjih ministrov je grof Carlo Sforza Slovence najbolj poznal. V Slovincih ni videl resnega, narodno zavednega nasprotnika. Ta svoj prezir je tudi podkrepil in ovekovečil. Brez ovinkov naravnost pove, kaj misli o Slovincih: "Gli Sloveni sono il popolo, che non sanno, che cosa sono, e che cosa vogliono!"

Kaj smo?

Smo Slovenci, narod z vsemi bistveno sestavnimi prvini, ki nas ločijo od drugih neposrednih in daljnih, številčno velikih in malih sosedov. Svoje narodno bistvo, slovensko misel in z njo živo narodno zavest, smo kljub dolgem tisočletnemu načrtnemu raznarodovanju in zatiranju, gospodarskemu izkoriščanju in vseslovenska dobrodelan ustanova Dom Lipa je last slovenskih ljudi. Potrebuje vašega varstva, zaupanja in pomoči. Pripravljalni odbor se trudi za uresničenje končnega cilja stavbe za petdeset stanovalcev. Čas prihaja za marsikoga, da si poišče varno in mirno zavetje. In čas ne čaka... Čim večji bo slovenski delež v novem domu, toliko bolj bo ta dom slovenski. Zato vedno trkamo na dobra sreča, da množe ta skupni slovenski delež in grade temelje Domu Lipa.

V preteklem mesecu so darovali:

- V spomin pok. A. Smrke: \$20 Smrke D. in J.
- V spomin pok. V. Trčka: \$5 Strah Vinko \$50 Stane Skrt
- V spomin pok. J. Stritof: \$20 Kladnik Silva \$15 Novak Peter \$10 McMillan Sofie, Mary Špehar (USA)
- V gradbeni sklad: \$500 Mesesnel Miro \$120 Berkopec George po \$100 Jakše John (Windsor), Matašič Barbara (Oshawa) \$70 Ptaček M. \$60 Marič Janina \$50 Hafner Ivana \$40 Kodrič Emilija po \$20 Bogovič Jože, Tomazin Stane \$10 Kovačič Marija (Thunder Bay)
- Vsem darovalcem iskreni Bog Plačaj!

Smolje Slovinci, narod z vsemi bistveno sestavnimi prvini, ki nas ločijo od drugih neposrednih in daljnih, številčno velikih in malih sosedov. Svoje narodno bistvo, slovensko misel in z njo živo narodno zavest, smo kljub dolgem tisočletnemu načrtnemu raznarodovanju in zatiranju, gospodarskemu izkoriščanju in vseslovenska dobrodelan ustanova Dom Lipa je last slovenskih ljudi. Potrebuje vašega varstva, zaupanja in pomoči. Pripravljalni odbor se trudi za uresničenje končnega cilja stavbe za petdeset stanovalcev. Čas prihaja za marsikoga, da si poišče varno in mirno zavetje. In čas ne čaka... Čim večji bo slovenski delež v novem domu, toliko bolj bo ta dom slovenski. Zato vedno trkamo na dobra sreča, da množe ta skupni slovenski delež in grade temelje Domu Lipa.

Finančni odbor nadaljuje s pripravami za veliki bazar 24. in 25. oktobra. Še preje pa se bodo člani in prijatelji Doma Lipa zbrali na poletnem pikniku 26. julija v Slovenskem parku (Highway '410' in Hgw. '6').

Mehmet Ali Agca
Po najnovejših poročilih je atentator na papeža "ušel" iz ječe preoblečen v vojaško uniformo (?) z namenom, da ubije papeža. Prav tako je znano že, da je dobil teroristično izobrazbo v Siriji in Libiji, v oddehkih ki niso ravno poznani kot desničarski (!)?!

Vi pripadate Kanadi

• Nadškof Suštar bo glavni maševalec in pridigar pri sobotni slovenski maši letošnjega Baragovega dne v Marquette-u (5. septembra). Pri maši bosta pela združena pevka zbora iz Chicaga in Jolietta-a pod vodstvom p. Špendova. Nedeljsko mašo bo vodil in pri maši tudi pridigar kardinal Dearn. Pri maši bosta pela stolnični cerkveni zbor in slovenski pevci. Bankec bo v prostorih univerze Northern Michigan neposredno zadevajo slovensko narodno politično stvarnost, prišel do polnega izraza in veljave. Vse to je mogoče doseči le v svobodni in mednarodno priznani slovenski državi!

Slovenci smo imeli že v preteklosti svojo državo. Karanteni jo imenovano, zato je ne gre za nekaj popolnoma novega, ki bi bilo slovenskemu narodu nepoznano, tuje. Slovenska državna zavest je v našem narodu vrojena, živa in je prav zato v kritičnih slovenskih zgodovinskih dobah odkrito hrabrila in vodila naše prednike, da so narodno zavestno skupno ravnali in nastopali.

Sedanji komunistični oblastniki so v snovno in duhovno zasluženi domovini slovenske narodne vrednote načrtno zvođenili in oslabili.

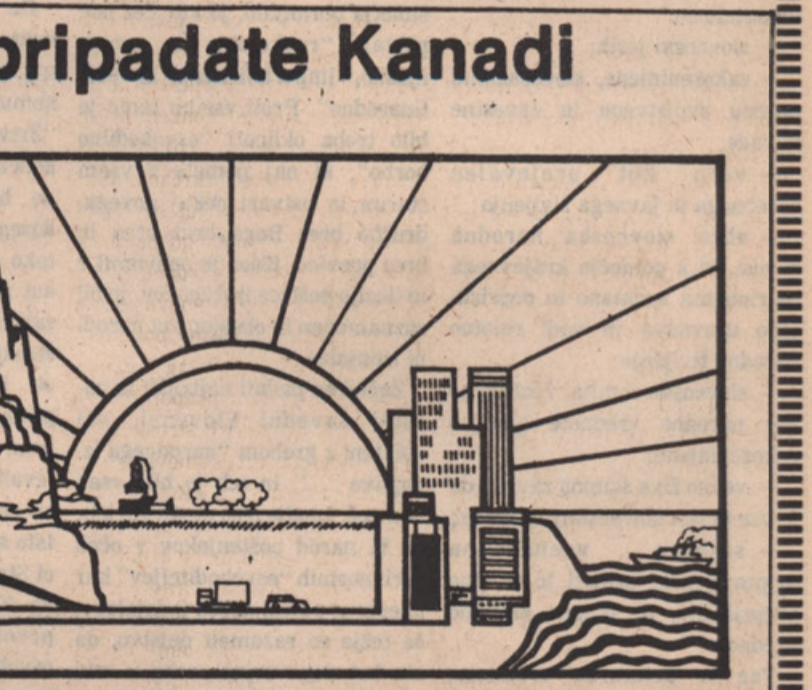
(Dalje na naslednji strani)

... Kanada pripada Vam

Kanada je Vaša zemlja. Vsaka provinca, vsako mesto, vsaka vas. Atlantske Province na Vzhodu, naše čarobno glavno mesto z okolico, veličanstvene visoke gore in iznad vsega one na Zapadu.

To je zemlja nenadkriljivih prirodnih lepot; čarobnih, a enostavnega prijateljstva; z možnostmi za najrazličnejše počitnice, ki jih nobena druga zemlja ne more nuditi.

Spoznajte letos drugi del svoje Kanade!

Kanadā

Je zemlja, ki Vam nudi še več.

Canadian Government Office of Tourism
Office de tourisme du Canada

DR. RUDOLF TROFENIK - SEDEMDESETLETNIK

V Muenchenu v Nemčiji je izšla posebna zbirka razprav ("Serta Balcanica - Orientalia Monacensia") v počastitev sedemdesetletnice rojstva znamenitega slovenskega rojaka Rudolfa Trofenika, dvojnega doktorja - pravnih ved in modroslovja - predvojnega docenta in tajnika pravne fakultete v Ljubljani, po vojni pa slovitega monakovskega založnika in urednika knjig in zbirki zgodovinskih virov in znanstvenih razprav iz slovenske in jugo-vzhodno evropskih književnosti.

Rudolf Trofenik je bil rojen leta 1911 v mestu Mariboru na slovenskem Štajerskem. Na klasični gimnaziji v Mariboru (1922-1930) je postal znan kot izredno nadarjen in iznajdljiv študent. Že v nižji gimnaziji se je pridružil nezavisnemu mladinskemu gibanju okoli revije "Križa na gorji" (pozneje "Križa"). Ta dvojna gimnazijska izoblikovanost ga je

ob odhodu na univerzo v Ljubljani označevala kot izrazito samostojno in obetajočo osebnost. V teku njegovih univerzitetnih študijev v razdobju unitaristične diktature kralja Aleksandra (1930-1935) so se te značilnosti Rudolfa Trofenika dopolnile in okrepile v usmerjenost k slovenskim narodnim ciljem. Pod vplivom svojega strica profesorja Franceta Vebr (1890-1975), izvirnega in aplikativnega, mednarodno priznanega slovenskega filozofa, je dr. Trofenik svoje pravne študije poglubil še z dodatnim doktoratom iz filozofije, kar je vodilo k dosegu njegove docenture v pravni filozofiji. Svoje praktične talente pa je dr. Trofenik izpričal kot tajnik ljubljanske pravne fakultete, dokler je vojni okupatorji Slovenije niso zaprli obnemem s celotno slovensko univerzo. Več generacij slovenskih študentov in diplomirancev iz

usodnih let pred vojno in med vojno dolgujejo Rudolfu Trofeniku hvaležnost za marsikatero pomoč, ki so jo rabili in od njega prejeli. Stalinistični režim, ki je od maja 1945 iz centralističnega Beograda maščevalno in izžemalno gospodoval nad Slovenijo, ni zmožol tolerirati svobodnih osebnosti niti potem, ko je že pobil tisoče aktivno nasprotnih slovenskih ljudi. Tako se je tudi dr. Trofenik znašel med tistimi, ki jih je nasilni režim Josipa Broza Tita, Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja natrpal v ječe zaradi njihovega višjega znanja in slovenskega prepričanja.

Po dolgih letih zapora je dr. Trofeniku uspelo priti v Nemčijo, kjer se je s svojo sposobnostjo kmalu uveljavil kot zbiralec redkih knjig za znanstvene knjižnice križem sveta. Podjetniški uspeh na tem področju ga je

opogumil, da je leta 1960 začel s svojo lastno založbo zgodovinskih in znanstvenih knjig, ki jo je razvil v solidno, mednarodno ugledno književno podjetje. Ob njegovi sedemdesetletnici je dr. Trofenikova založba obsegala šest oddelkov: Slovenica, Slavica, Balcanica, Albanica, Orientalia in Hungarica.

V tem pestrem književnem okviru je dr. Trofenik organiziral številne svetovne strokovnjake, posebno nemške, v simpozijih na šestih področjih svojega založništva. Iz teh področij je dr. Trofenikovi založbi, in večinoma pod njegovih uredništvom, izšlo 137 zajetnih knjig, od teh kar 41 iz slovenske kulturne zgodovine, narodopisja in književnosti. Dr. Trofenik je v svoji založbi priredil in izdal besedila in razlage domala vseh slovenskih književnih prvencev od Brižinskih spomenikov, prek slovenske pro-

testantske književnosti do Pohlinovih spisov in Valvazorjeve kranjske enciklopedije. Prav posebno omembo zasluži razkošna, v usnje vezana izdaja faksimila (1968) Dalmatinove slovenske biblije iz leta 1584, ki jo je dr. Trofenikova založba izdala skupno z Mladinsko knjigo, vodilno založbo v povojni Ljubljani.

Ni pretirano reči, da v povojni dobi ni nihče toliko doprinesel k mednarodni afirmaciji slovenske kulturne zgodovine kot dr. Rudolf Trofenik. V okviru svoje monakovske založbe je dr. Trofenik plodno povezoval slovenske strokovnjake in znanstvenike s strokovnjaki v zunanem svetu. Tesnejši sodelavniki in osebni prijatelji dr. Rudolfa Trofenika pa ga poznajo in cenijo tudi kot izrazito slovensko osebnost. Povezujoč svojo veliko nadarjenost, klasično izobrazbo, pravno

in filozofsko strokovnost, široko erudicijo in jezikovno znanje z ostro duhovitostjo in edinstvenim humorjem, je dr. Trofenik ljubeče gojil in neprisljano obvladoval družabnost med slovenskimi in zunanjimi kulturniki v Ljubljani, Nemčiji, Avstriji in Italiji. Povsod so njegove izbrane družbe bile znane in dobrodošle v najbolj privlačnih gostiščih. V obetajočem obdobju odjuge v Jugoslaviji med leti 1965 in 1972 so dr. Trofenikovi tedenski obiski v Ljubljani zasloveli ne le zaradi njegove pomembne založniške dejavnosti, ki ga je vodila, temveč tudi kot edinstvena srečavanja različno mislečih Slovencev, ki sta jih družila zavzeta slovenska stvarjalnost in omikana družabnost. Tudi na ravni slovenske družabne kulture je dr. Rudolf Trofenik dosegel nekaj zelo redkega in vrednega.

Naj zaključim s prijetnim spominom na Rudolfa Trofenika kot brezhibno latinsko govorečega "rector ceremoniarum" na nepozabnem "doctor potus ad tabernam sancti Bartolomei" v Ljubljani ob priliki, ko je slovenska univerza leta 1938 končno podelila časten doktorat svojemu soustanovitelju in poznejšemu zaščitniku, dr. Antonu Korošču.

V imenu številnih slovenskih prijateljev in obdovalecvev dr. Rudolfa Trofenika želim ob njegovi sedemdesetletnici izraziti iskreno hvaležnost za njegove izredne slovenske dosežke s prisrčnimi voščili za nadaljevanje v zdravju in sreči.

Ciril Žebot
Georgetown University
Washington, D.C.

Iz urada Ministerskega Predsednika

Trenutno je naša ustava podrejena zakonom Britanskega parlamenta in jo lahko v vseh njenih važnih vidikih spremeni samo ta parlament. Eden najvažnejših razlogov za vnos ustave domov v Kanado je ta, da bomo tako končno lahko isto spremenili tukaj z odločbami naše lastne zakonodaje. Bila je narodna sramota, da smo morali hoditi v Westminsteri parlament spreminjati zakone, po katerih skupno živimo.

Poleg tega je postalo kritično za naš narodni razvoj, da to vprašanje enkrat že rešimo. Obstojajo važna nesoglasja med federalno vlado in provincialnimi vladami, ki se tičejo jurisdikcije na različnih področjih n.p. kako bi se lahko izboljšale ustanove kot so Vrhovno sodišče in Senat, da bi tako bolj služile potrebam naraščajoče države. Trenutno nimamo učinkovitega načina kako izvesti ustavne spremembe, ki bi lahko rešile te razlike med vladami (federalno in provincialnimi) v Kanadi.

Za izboljšanje naše federativne države je potrebno, da spreminjamo našo lastno ustavo tu v Kanadi. Predsedniki provincialnih vlad in voditelji drugih političnih strank soglašajo v tem, da bi morali v Kanadi imeti "Made in Canada" ustavo. Obstaja tudi na splošno sprejeto soglasje, da bi morali zakoniti ("zapečatiti") v tej ustavi tudi načelo enakosti in da nam je potrebna tudi "Karta pravic in svobodščin", ki bo bolj zaščitila Kanadčane in dala izraz za dvojezičnost in mnogokulturno naravo kanadske družbe.

Obstaja tudi splošno soglasje o potrebi efektivne formule za spremembo ustave, ki bo zapisana v našo ustavo. Toda kritiki našega predloga nam pripovedujejo, da ne smemo storiti ničesar v tej smeri, čeprav v glavnem soglašajo z nami v tem, da je sprememba potrebna.

Problemi niso novi, niti ni novo iskanje po "efektivni formuli" za spremembo naše ustave. Samo enkrat, v Viktoriji leta 1971, so vse

vlade soglasno sprejele tako formulo za spremembo ustave. Na žalost je vlada Kvebeka pozneje umaknila podporo za tako formulo, ne zato ker z njo ne bi soglašala, ampak zato ker si je hotela zagotoviti nove koncesije. Več drugih provinc si je sedaj sposodilo po eno stran iz Kvebeške knjige in nam dopovedujejo, da čeprav soglašajo z patriarcijo, na njo ne bodo pristale, če one tudi ne dobijo posebnih koncesij.

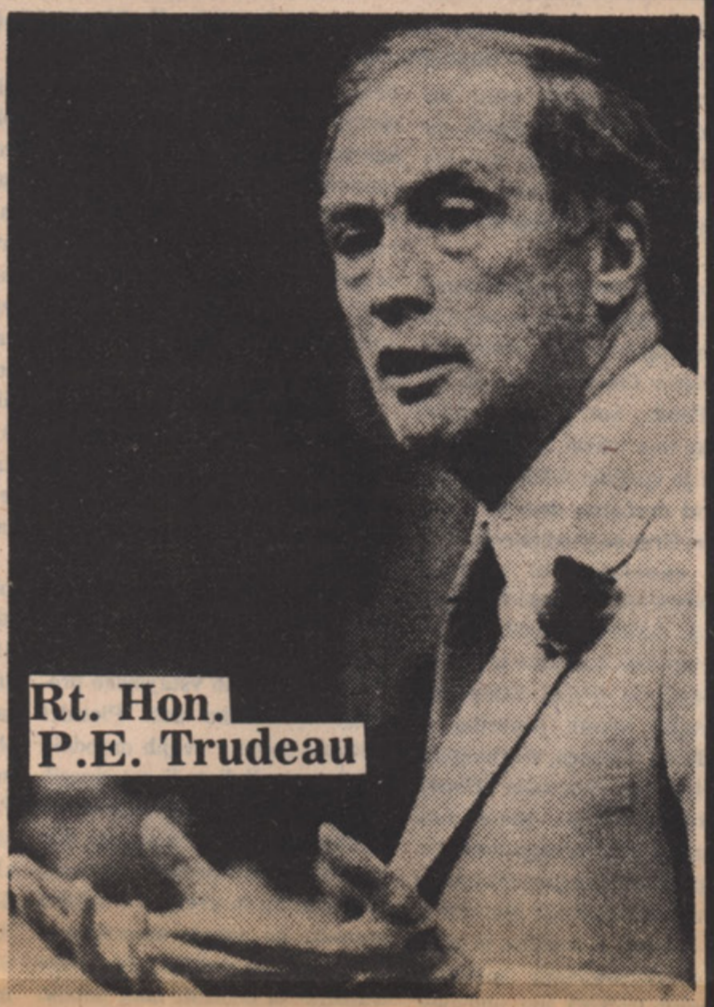
Toda prepričan sem, da je to naša zadnja prilika za akcijo. Nedogledne debate, brez mehanizma s pomočjo katerega je možno doseči to odločitev, nas ne bodo pripeljale nikamor. Ne trdim, da je naša formula edino možna formula za spremembo ustave. Ravno nasprotno. Mi smo vključili provizijo za prehodno obdobje po patriarciji, po kateri lahko provincialne vlade predložijo alternativno formulo, če sedaj ne soglašajo s tem, na kar so v bistvu pristali že v Viktoriji. In v primeru "remija" med dvema formulama obstoja še nadaljna možnost državnega referendumu o tem vprašanju. Z drugimi besedami, če se mi, predstavniki vlad, ne moremo zediniti, potem naj kanadski narod odloči za nas. Edino kar pričakujemo od provincialnih vlad je to, da se odločijo za to kar trdijo da hočejo in za kar soglašajo, da nam je potrebno.

Osebnostno ne soglašam s tistimi, ki poskušajo razdvajati kanadčane, ko trdijo, da mora ta ali ona provinca uživati poseben položaj, ali da bi ji bilo dovoljeno se "umakniti" pred ustavnimi spremembami, ki ji niso po volji. Mi nismo deset separatnih dežel, mi smo ena država in mi potrebujemo ustavo, ki bo dala vsem Kanadčanom iste pravice in ki odseva skupno željo vseh Kanadčanov, da njihove vlade skupno delujejo za boljše bodočnost Kanade. Prepričan sem, da bodo naši predlogi kos težavam, ki nas čakajo in iskreno verujem, da moramo to izvesti sedaj, sicer bomo zgubili priliko za resničen napredek in izboljšanje našega federalnega sistema še za nadaljnih petdeset let.

Ottawa

1981

Pierre Elliott Trudeau

Rt. Hon. P.E. Trudeau

★ Marca letos je italijanski list „Lis Campanelis“, ki izhaja v Vidmu (Udine) v številki 67, prineslo naslednjo zanimivo poročilo o slovenskih alpinistih, ki so se povzpeli na najvišjo goro sveta Mt. Everest. Vsled zanimivosti, ga objavljamo v originalu.

GLI SLOVENI E LA MONTAGNA

Interessante serata per gli appassionati di alpinismo a San Pietro al Natissone, organizzata dal «Benesko Planisko Društvo». Il capo della spedizione jugoslava che nel 1979 ha conquistato il monte Everest aprendo anche una nuova via sul tetto del mondo ha mostrato ai numerosi convenuti una serie di splendide diapositive a colori riguardanti l'eccezionale impresa. Alla manifestazione erano presenti anche alcuni soci del CAI di Cividale, alpinisti di Caporetto e di Gorizia ed i massimi dirigenti della «Planiska Zveza Slovenije» che conta oltre 100.000 iscritti su una popolazione che non raggiunge i due milioni di abitanti. Da notare che gli Sloveni vantano una gloriosa tradizione alpinistica e che la spedizione jugoslava sull'Everest era formata praticamente da soli Sloveni. Che gli Sloveni siano appassionati degli sport legati alla montagna lo conferma anche il fatto che le squadre nazionali di sci jugoslave (maschile e femminile) sono formate esclusivamente da Sloveni; tanto per citare qualche nome diremo che le rivelazioni Križaj, Kural, Strel, Franko son Sloveni e corrono su sci di fabbricazione slovena («Eban» la cui fabbrica si trova presso il lago di Bled). Su sci sloveni corre da sempre anche il fuoriclasse svedese Ingemar Stenmark.

B. Z.

Zadružno gibanje Desjardins v Kvebeku

Kreditno zadrugištvo je presadil v Severno Ameriko Alphonse Desjardins. Po študiju kreditnih zadrug v Evropi je ustanovil prvo "ljudsko banko" (caisse populaire) koncem l. 1900 v Levisu. Ta kraj, zdaj že bolj kot ne predmetje provincialne prestolice Quebec, je še vedno središče osrednjih organizacij celotnega gibanja.

Desjardins je naslonil organizacijo svojih kreditnih zadrug na župnije, ki so bile v Kvebeku ne samo versko, marveč splošno kulturno, socialno, gospodarsko in celo politično središče Kvebečanov. Sprva so naraščale nove zadrug počasi. Ko pa so postali njih uspehi vidni in je provinca poskrbela za primerno zakonodajo, so se začele hitro množiti. Desjardins je

NEPOTREBNA ---

(Nadaljevanje s prejšnje strani) Nujno potrebno je, da s primerno vzgojo znova oživimo in utrdimo slovensko narodno zavest, prepričamo slovenski narod v domovini, zamejstvu in zdomstvu o slovenski zgodovinski glomnici, o pomenu in važnosti slovenskega državnega gibanja, kako politično izraziti narodno zavest in podčrtati svojstveno slovensko narodno identiteto.

To slovensko državno gibanje moramo pravilno prikazati in predstaviti svetu, zlasti pa merodajnim mednarodnim političnim forumom, da n razdiralno, v nasprotju z gradnjo pravičnejšega mednarodnega reda in miru, pač pa edino realen, stvaren, sodoben slovenski narodni politični cilj, resnično demokratičen izraz hotenja celotnega slovenskega naroda v zasluženi domovini, zamejstvu in zdomstvu!

Luka Dolenjc

predlagal že l. 1916 ustanovitev provincialne zveze, toda ni več čakal njenega uresničenja. Umril je l. 1920 in pred koncem istega leta je končno prišlo do ustanovitve prve okrožne zveze (Trois-Rivières). Njej so sledile še tri. Ko se je začela gospodarska stiska, so bile okrožne zveze pripravljene, da ustanove provincialno zvezo. Dodatno pobudo je dal kvebeški kmetijski minister, ki je obljubil letno podporo \$20.000 za kritje revizijskih stroškov pod pogojem, da se ustanovi provincialna zveza. L. 1932 je bila končno ustanovljena.

Zadružno gibanje je kljub krizi dobro napredovalo. Organizirali so kakih 400 novih zadrug, dve okrožni zvezi in dobroimetje za potrojilo. V izboljšanih gospodarskih razmerah po drugi svetovni vojni je bila rast še hitrejša. L. 1979 se je pridružila gibanju podobna organizacija - kvebeška zveza hranilnih bank (Fédération des caisses d'économie du Québec). Ob tej priliko so preuredili celotni sestav: okrožne zveze so postale federacije in provincialna zveza konfederacija z novim imenom, ki naznačuje združitve obeh: Confédération des caisses populaires et d'économie Desjardins du Québec. L. 1980 se je pridružila še zveza kreditnih zadrug, ki je bila organizirana po angleškem vzorcu (Quebec Credit Union League).

Gibanje, ki ga je začel Desjardins, je danes morda edino zadružno gibanje v Severni Ameriki, ki ima enotno središče in skuša direktno ali indirektno (s finančno udeležbo) vplivati na razvoj celotnega gospodarstva v Kvebeku. V konfederaciji so združene številne zadružne organizacije in ustanove, ki nudijo članom najraznovrstnejše

služnosti.

Za zavarovanje skrbi kar več organizacij. Nekatere so se razvile iz gibanja samega, nekatere pa je konfederacija odkupila (v enem primeru, da bi prepričala, da bi najstarejša kvebeška

Ustanove

V teku let si je gibanje zgradilo vrsto ustanov, ki služijo potrebam članov in gibanja. Čeprav so sestavni del konfederacije, nima enakih pravic kot federacije in zavarovalnice.

Za vzgojo služi zadružni institut Desjardins (Levis). Zgradil so ga l. 1963 in prenovili 1980. Sestoji iz osrednjega poslopja, ki ima predavalnice, knjižnico, pisarne ter kuhinjo z obednico. Poleg so tri stanovanjske stavbe, kjer udeleženci tečajev živijo. Prostorji so urejeni tako, da je možno voditi tri ločene tečaje istočasno, ne da bi drug drugega motili.

Ustanova Girardin-Vaillancourt je bila ustanovljena l. 1979 z namenom, zbirati denar za preučevanje zadružništva. Iz obresti celotne vsote, ki je med tem že presegla 1 milijon dolarjev, dajejo štipendije zlasti vseučiliškim študentom, ki se specializirajo v enem ali drugem pogledu zadružništva.

Za investicije skrbi Investicijska družba Desjardins (1971). Preko nje investirajo razporoziljiv denar predvsem v gospodarska podjetja, ki krepijo provincialno

Organizacija gibanja

Federacije so organizirane po zgledu poedinih zadrug. Vsaka krajevna hranilnica pošlje po enega delegata na občni zbor federacije. Delegati izvolijo upravni, kreditni in nadzorni odbor federacije.

Konfederacija je zgrajena nekoliko drugače. Vodstvo konfederacije obstoja iz 32 odborov, ki jih delegirajo federacije in zavarovalnice družbe po

zavarovalnica prešla v lastništvo ZDA). Štiri sedaj obstoječe organizacije uživajo v celotnem sistemu isti položaj kot federacije: pošiljajo svoje zastopnike v upravni odbor konfederacije in delegate za njen občni zbor.

Gospodarstvo

Posojila industrijskim podjetjem nudi družba Industrijski kredit Desjardins (1974).

Za mednarodni razvoj zadružništva skrbi Društvo za mednarodni razvoj Desjardins. To društvo je ustanovilo l. 1970 večje število organizacij, toda l. 1978 je postalo gibanje večinski delničar.

Na bančnem področju je zastopano gibanje s centralno banko La Caisse centrale Desjardins du Québec.

L. 1980 je postalo gibanje tudi lastnik varnostne službe, ki je bila ustanovljena l. 1964. Ta organizacija skuša prepričati vsakovrstne zločince proti prostoru in poslovanju gibanja.

Februarja 1980 so ustanovili korporacijo garancijskih fondov. Njen namen je zagotovitev, da noben član ne bi utrpel izgube, če bi zašla kaka hranilnica v likvidacijo.

Septembra 1980 so ustanovili Stanovanjsko družbo Alphonse Desjardins, katere namen je pospeševati razvoj gradnje hiš v Kvebeku.

Določeni ključ

Ti potem izvolijo izmed sebe predsednika in izvršilni odbor sedmih članov. Občni zbor konfederacije sestavljajo odborniki in upravniki sestavnih enot.

Prvotni namen konfederacije je bil: prestavnost in revizije. Ščasoma se je pokazala potreba še po drugih služnostih. Te so danes organizirane po odsekih: pravni, dokumentarni, kontrolni,

administrativni, odsek za obveščevanje, za revizije in nepremičnine, za standardizacijo, končno personalni odsek. za informacijo, za raziskovanje,

Statistični podatki

Za primerjavo sledi nekaj statističnih podatkov za leti 1932 in 1980:

	1932	1980
Število hranilnic/posojilnic	162	1.372
Število federacij	4	11
dobroimetje (v milijonih \$)	8.5	11,565.9
Število članov	36.470	4.273.177
Število uslužbencev konfederacije	8	820

Kanadski zadružni svet - Conseil Canadien de la Coopération

Francosko govoreči Kanadčani žive tudi v ostalih provincah kanade, čeprav so v njih manjšina. Kljub temu imajo celo vrsto zadružnih organizacij, ki so združene v posebni državni organizaciji francoskih zadrug. Ker spada v kanadi gospodarstvo v glavnem v področje provincialnih vlad, je namen te državne organizacije predvsem skrbeti za medsebojno povezavo, izmenjavo izkustev, tehnično pomoč in -

• Za 70-letnico dvakratnega

• 75-letnica Zinke Milanov se je spomnila Ruby Mercer v svojem programu Opera in Stereo 17. maja t.l. Zinka Milanov se je rodila prav 17. maja 1906 in še vedno poučuje petje v New Yorku, čeprav preživlja zadnje čase precejšnji del leta v domovini. Ruby Mercer se je pri prvi napovedi sicer zmotila in jo je predstavila za Bolgarko (na istem programu je bil tudi Bolgar Boris Cristoff), pozneje pa je pravilno povedala, da je začela svojo pevsko kariero v Ljubljani in Zagrebu. Seveda jo je predstavila kot Jugoslovanko in ne kot Slovenko. Na sporedu je imela večje število njenih samospevov in različnih vlog, ki jih je igrala, najdalje kot primadona Metropolitan Opere v New Yorku.

sodelovanju z Zadružno zvezo angleško govorečih (Cooperative Union of Canada) - v enotnem nastopu do federalne vlade in do svetovnega zadružništva. V Mednarodni zadružni zvezi se predstavniki Kanade menjujejo: eno poslovno dobo so izvoljeni na Kanadi določene položaje angleško govoreči, naslednjo pa francosko govoreči zadružniki.

Rudolf Čuješ

• Za 70-letnico dvakratnega doktorja Rudolfa Trofenika je izdala revija Münchener Zeitschrift für Balkankunde posebno

SLOVENSKO - KANADSKI SVET
Vas vabi na
SLOVENSKI DAN
NA CERKVENEM LETOVIŠČU - CESTI 9 & 50
26. 7. 1981.
maša ob 11. dopoldne
Program ob 2. popoldne
DAN JE POSVEČEN SLOVENSKEM MATERAM
governica:
ga. HELENA GOLOB roj. Ambrožič
iz Ottawa
PRIDITE!

Praznik slovenske folklorne, 4 in 5 julija

Člani Slovenskega Folklornega Inštituta Amerike pri fari Marije Vnebovzete v Collingwoodu — Cleveland — ZDA. Pri nastopu vodi jih ga. Eda Vovk Pušl.

Septembra 1980 se je pojavil v mestnih novicah Ameriške Domovine kratek oglas, kateri je vabil starše in mladino na sestanek v dvorano fare Marije Vnebovzete v Collingwoodu, z namenom da bi se sestavilo novo folklorno društvo. Odzvalo se je presenetljivo število staršev in mladine in organiziralo se je društvo, ki se danes imenuje Slovenski Folklorni Inštitut Amerike. Začele so se redne vaje mladine vseh starosti, od četrtega do tridesetega leta pod vodstvom ge. Ede Vovk Pušl in z velikodušno oporo in podporo župnika Viktorja Tomca. Zaradi ogromnega števila plesalcev so se vaje razdelile na tri dni v tednu. Od samega začetka je šlo število plesalcev okoli 150, katero pa še vedno raste.

Tako naglemu uspehu te nove skupine se gotovo pripiše čas in čut potrebe, navdušenje mladine, katera je sicer zavednih staršev, vendar pa rojena in vzgojena v Ameriki, je bilo vidno od prvega začetka. Zanimanje staršev je bilo vidno v tem, da so požrtvovalno redno pripeljali svoje otroke, z navdušenjem opazovali vaje ali pa držali red okoli dvorane. To navdušenje in zanimanje se je pokazalo v svojem višku pri prvi božičnici, ki je bila organizirana na hitrico, vendar pa je bila obilno obiskana z najpristranejšim in prijateljskim vdušju in založena z najboljšim pecivom vseh vrst. Požrtvovalnost staršev se je posebno izkazala s tem, da so v kratkih mesecih februarja in mar-

ca nabavili ali sešili blizu 150 narodnih noš in pa pri sejah, na katerih se je vedno odzvalo ogromno število pripravljenih pomagati pri kakršnem koli načrtu.

Ogromna zasluga pa gre gospej Edi Vovk Pušl, katera je jedro in duša te skupine in ki se udeležuje v folklori v Clevelandu že 25 let. Eda Petek, kot je bilo njeno dekleško ime takrat, je bila tista, katera je vpeljala folklorne plesne in takrat družabno društvo Kres. Skupina Kres se je od tistega časa hitro razvijala in postala popolnoma samo plesno-folklorna skupina, katera je pod njenim vodstvom žela ogromne uspehe v Clevelandu in okolici, kakor tudi po drugih krajih Amerike in Kanade kot Chicago, Washington, Hamilton in Toronto. Uspeh takratnega Kresa, kakor tudi današnjega Folklornega Inštituta, je pripisovati njenemu razumu in poznanju slovenskega človeka in duha, ljubezni do mladine in njene vzgoje, izrednemu poznanju slovenskih tradicij, šeg, običajev, glasbe in zgodovine, odličnemu talentu za koreografijo, smislu za red in disciplino in kot mati treh otrok, razumevanju potreb današnje mladine in staršev. Nad vse tem pa je njena nezaupljiva želja, da se ohrani slovenstvo med našo mladino, kateri ta široki svet toliko ogromno nudi in jo utegne zapeljati.

Ker je zamisel te nove organizacije tako bazično zdrava, v interesu staršev in mladine, pod spretnim, sposobnim in talen-

tiranim vodstvom, usmerjena skrajno v kulturno delovanje brez kakršnih političnih, sebičnih ali osebnih namenov, smo lahko prepričani da bo ta nova skupina žela mnogo uspehov in si zagotovila podporo slovenske javnosti še mnoga leta, z upanjem da bodo korenine segale celo v naslednjo generacijo.

V kratkem času osmih mesecev je Slovenski Folklorni Inštitut Amerike z odličnim uspehom nastopil med Slovenci trikrat, in pred Ameriško javnostjo trikrat, kakor tudi na televiziji. Organiziral je prvokratne slovenske tradicije pri fari Marije Vnebovzete in sicer butare na cvetno nedeljo in vstajensko procesijo za Veliko noč. Plesalci Inštituta so se v svojih narodnih nošah pojavljali tudi pri drugih raznih prilikah. Poleg namena da se ohrani folklor, slovenski duh in zavest med Slovenci, je smoter Inštituta, da se uveljavi v splošni javnosti, da pokaže ameriški svetu izredno vzdušje, slovenske tradicije in obenem nudi publiki prijetno zabavo. Vse to vzbuja v mladini ponos da so Slovenci, ki jih ne bo zapustil, čeravno bo njihovo celo življenje usmerjeno v tuji svet.

Najbolj širokopotezen načrt Slovenskega Folklornega Inštituta pa je gotovo PRVI FESTIVAL SLOVENSKE FOLKLORE V AMERIKI na Slovenski Pristavi v Genuvi, četrtega in petega julija. Nastopali bodo plesalci, pevci in muzikantje iz raznih krajev Amerike in Kanade. Čez 300 nastopajočih,

oblečenih v narodne noše vseh pokrajin Slovenije, bodo prišli iz Chicaga, Clevelanda, Toronta, Hamiltona in Londona. Festival pa bo posvečen senatorju Francetu Lauschetu, ki bo javnost nagovoril, kajti on naj bi bil vzgled slovenski mladini kot najslavnejše uspešen Amerikaneec slovenskega porekla, kateri ni nikoli pozabil ali se sramoval da je Slovenec in se kljub svoji visoki starosti potrudil in vzame čas, da se udeleži slovenskih prireditev kadarkoli se more.

Največji namen Festivala folklorne pa je, da se sreča in združuje slovenska mladina iz Amerike in Kanade, da se eden od drugega naučijo navdušenja, zavesti in ponosa, ker le tako se bo ohranilo slovenstvo med našo mladino v tujini. Ker je cilj Festivala Slovenske folklorne združevanje čimveč mladine in slovenske javnosti, vabimo Slovence iz cele Amerike in Kanade da se nam pridružijo na Slovenski Pristavi, julija četrtega in petega.

Ferdo Pušl, Tajnik
Navodilo do Slovenske Pristave: 190 do izhoda 218, Geneva, nato južno po Rt. 534 dve milje, desno (zahodno) po Old River Rd. eno miljo, potem desno (severno) po Brant Rd. do pristave. Za nadaljne informacije se lahko javite na: Slovenski Folklorni Inštitut P.O. Box 17359 Cleveland, OH 44117 Tel: (216) 951-1782

RAZGLAŠENJE NAČRTA POMAGATI SKUPINAM OBČESTEV V ONTARIO, KI POMAGAJO BREZPOSELNI MLADINI

Če je vaša občestvena skupina zmožna nuditi nasvete mladim ljudem, ki imajo nižjo izobrazbo ali nezadostno izvežbanje v osnovnih prvinah za gotova dela in zato ne morejo najti ali držati dela, je za take slučaje denarna pomoč na razpolago.

Kot del BILD (Board of Industrial Leadership and Development), sta „Ontario Youth Secretariat“ in „The Ontario Manpower Commission“ skupno napravila načrt v spodbudo za občestveno zavzetost za posebne težave nezaposlene mladine. „The Ontario Youth Secretariat“ daje na razpolago isto vsoto denarja, kot jo nudi vaše lastno določeno občestvo v pomoč uslužnostnemu nasvetovanju - do \$60.000 na leto.

Ali vas to zanima? Želite imeti več informacij? Odpošljite spodnji odrezek za brošuro, ki vam bo v polni meri obrazložila načrt in možnost soudeležbe.

Ontario Youth Secretariat.
An agency of the
Ontario Government.
Working for youth.
Working for you.

Ontario Youth Secretariat, Queen's Park, Ontario M7A 1Z1

Please send me the brochure "Funds for Youth Employment Counselling Programs"

Name _____

Community Group _____

Address _____

City/Town _____

Postal Code _____

Margaret Birch,
Provincial Secretary
for Social Development
William Davis, Premier

• Bivši kanadski poslanik v Iranu Taylor in njegova žena sta dobila častni doktorat univerze sv. Franciška Ksaverija v Antigonishu ob spomladanski konvokaciji. Gospa Taylor je imela slavnosti nagovor.

• Švedska ima največji odstotek delavcev, ki so zaposleni samo delno (25% vseh zaposlenih). 90% delno zaposlenih so ženske, zlasti matere. Tudi podjetniki so zadovoljni s to ureditvijo, ker se je izkazalo, da izostajajo delno zaposleni manj od dela in da tudi proizvajajo več kot pa polno zaposleni delavci.

• Nekdanji promotor beatifikacije škofa Barage Edmund C. Skoza je postal novi nadškof v Detroitu. L. 1966 je kot monsignor vodil romanje v Slovenijo, kjer je skupina obiskala Baragov rojstni dom kot tudi vse kraje, kjer je deloval.

• Podprite akcijo za Baragovo znamko! Senator Paul Durenberger je predlagal komisiji ZDA za izdajanje komemorativnih znamk, naj izdajo tudi spominsko znamko za Barago. Državljeni ZDA lahko podprejo to akcijo s pismom na naslov: Citizens' Stamp Advisory Committee of the U.S. Postal Department, Washington, D.C.

• Darilo za stoti rojstni dan. Sam Custer iz New Castle-a, Pennsylvania, si je kupil za svoj rojstni dan - obdelovalni stroj za svoj vrt (roto-tiller). Casopisno poročilo na žalost ni povedalo, kaj je njegova skrivnost ne samo dolgega življenja, ampak tudi tako dobrega zdravja in moči. Pred časom je neki 112-letni "mladenič" povedal na televiziji, da pripisuje svoje dolgo življenje in odlično zdravje dejstvu, da je vedno šel od mize, predno se je do sita najedel.

• Na novo ustanovljena stolica za človečanske vede na univerzi sv. Franciška Ksaverija v Antigonishu se bo imenovala "Jules Leger Chair of Humanities" v počastitev pokojnega zastopnika kraljice v Kanadi in brata kardinala Legerja.

• Evropska skupnost predstavlja 6% prebivalstva sveta in prispeva 21% svetovnemu gospodarstvu. Na svetovni trgovini je udeležena s 36% in ima 37% svetovnih valutnih rezerv. Države Evropske skupnosti prispevajo 42% vse javne pomoči delavcem v razvoju.

• Objavljene številke za ZDA kažejo, da živi več ljudi od davkov kot pa je število tistih, ki plačujejo davke. Po teh številkah dobiva dohodke od davkov (vključeni so uradniki vseh stopenj vlad) 81 milijonov oseb, dočim je število oseb, ki plačujejo davke, samo 71 milijonov (posredne davke plačujejo seveda vsi!) Vladni uradniki imajo tudi na splošno boljše dohodke kot delavci zasebnega sektorja. V zasebnem sektorju ima samo 12% \$25.000 letnih dohodkov ali več, dočim je odstotek takih med vladnimi uradniki 36%.

• Kitajski in nemški znanstveniki so zgradili pisalni stroj za kitajščino. Pisalni stroj ima na zalogi 10.000 znakov. Za vsak kitajski znak, ki sestoji iz več potez, je treba pritisniti štirikrat na tipke.

• Praktični pouk 15 članov švedskega parlamenta je delo (brezplačno) za nekaj časa v raznih industrijskih podjetjih, da bi pridobili nekaj osebnega izkustva v stvarih, o katerih odločajo kot zakonodajalci. Približno polovica poslancev so bile ženske. Mnogi so prvič izkusili ročno delo.

• Alfred Rouleau je bil dolga leta predsednik konfederacije hranilnic in posojilnic Desjardins v Kvebeku. Pod njegovim predsedstvom je organizacija doživela velik razmah tako v številu članov in služnosti kot tudi v izgraditvi organizacije celotnega gibanja. Na letošnjem občnem zboru marca meseca je stopil v pokoj. Ne dolgo potem je bil imenovan za direktorja Kanadske Banke (Bank of Canada), ki je osrednja bančna organizacija, preko katere izvaja federalna vlada svojo finančno politiko. V kanadski zgodovini je prvič, da bodo zadržni vidiki zastopani neposredno na tako odločujočem mestu v finančnem svetu.

Od leve na desno: Olga Gorišek in Miha Dolinar

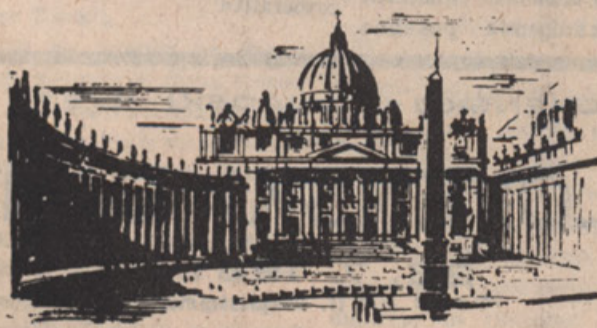

Z leve proti desni: Mary Ann Družina, Miha Dolinar in Lidija Dolinar

• Neraščajoči stroški in nezadostno finančno podpiranje Mednarodne zadrzne zveze je povzročilo okrnitev poslovanja Mednarodne zadrzne zveze v Londonu. Zaprli so zadržno knjižnico, ki je imela zadržno literaturo v najrazličnejših jezikih. Odpadla bo tudi rubrika v Reviji mednarodnega zadrznštva, ki je poročala o novem slovstvu na zadrznem področju.

• V dolini Cubatao v Braziliji ima več multinacionalnih družb svoje kemične tovarne (DuPont, Union Carbide, in druge). Te tovarne izločujejo kakih 1200 različnih delcev, ki okužujejo okolje. Posledice: na 1000 rojstev je 40 mrtvorjenih in nadaljnjih 40 umre v prvem tednu po rojstvu. Število pohabljenih novorojenih gre na ducate.

• V Nemčiji uporabljajo sončno energijo za osvetljevanje javnih telefonov v krajih, ki so daleč od električnih napeljav. Sonce proizvaja elektriko, ki se kopiči v bateriji. Posebno zgrajene žarnice dajejo pri osmih vatih enako količino svetlobe kot navadne 24 vatne žarnice.

Sporočam vsem prijateljem in drugim, ki so ga radi imeli, da je 23. marca 1981.

umrl moj blagi mož
Jaroslav Ptaček

rojen 1901. v Čehoslovaški.

Mariana Ptaček
v imenu vseh sorodnikov

„In sem mislil na njeno ljubezen, vir, ki se ne bi izsušil v tisočletnem trpljenju, darovanju in žrtvovanju. Misli, kako slabotno, skopo in malomarno sem ji vračal vso to ljubezen, vso dobroto.“

Kako naj popravim ta svoj veliki greh, o mati? ...
KSAVER MEŠKO